

Prof. dr hab. n. med. Jacek Sobocki EMBA

Warszawa 02.09.2024

Recenzja rozprawy doktorskiej magistra Macieja Latosa

pt. *„Dożylne cewniki pośrednie w praktyce
Zespołów Dostępów Naczyniowych”*

Promotor: dr hab. n. med. Dariusz Kosson

Promotor pomocniczy: dr n. med. Mateusz Zawadka

Warszawski Uniwersytet Medyczny

Magister Maciej Latos w swojej rozprawie doktorskiej podejmuje unikalną w polskiej praktyce klinicznej problematykę wprowadzania dostępów pośrednich przez pielęgniarki i pielęgniarzy. Wartość prezentowanych rozwiązań jest nie do przecenienia z punktu widzenia systemu ochrony zdrowia, bezpieczeństwa terapii, jak i jakości życia pacjentów.

Doktorant bada piśmiennictwo oraz prowadzi prace oryginalne oceniające szereg wskaźników klinicznych w kontekście przydatności i bezpieczeństwa wprowadzania i użytkowania dostępów pośrednich. Przedstawione do oceny opracowanie jest bardzo imponujące i jak mało która praca doktorska niezwykle praktyczna dla powszechnej codziennej praktyki.

W każdej publikacji doktorant jest pierwszym z autorów, co podkreśla jego osobisty dorobek i dominujący wkład przeprowadzenie badań i przygotowanie publikacji.

Artykuł pierwszy cyklu autorstwa Latos M., Zawadka M., Sadownk B, Kosson D. pod tytułem „Cewnik pośredni jako istotny element strategii w trudnym dostępie naczyniowym” został opublikowany w czasopiśmie *Anestezjologia i*

ratownictwo (2022;16:86-93), które posiada 20 punktów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Celem pracy było przedstawienie dostępu pośredniego, jego wad i zalet, wskazań i przeciwwskazań, strategii utrzymania, techniki wykonania procedury i wymaganych kompetencji. Autorzy przedstawiają także doświadczenia Interdyscyplinarnego Zespołu Dostępów Naczyniowych. Praca posiada wysoką wartość kliniczną opartą w szczególności na krytycznym podejściu pochodzącym z własnego bogatego doświadczenia.

Artykuł drugi cyklu autorstwa Latos M, Sadownik B, Sak-Dankosky N, Stach O, Becler R, Barabasz A, Małyszko M, Zawadka M pod tytułem „Midline catheters – what could you done better? A retrospective evaluation of clinical registry” został opublikowany w czasopiśmie Pielęgniarstwo XXI wieku (2023;22(1):35-40), które posiada 40 punktów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz IF 0,2. Celem drugiej pracy była analiza użyteczności naczyniowego dostępu pośredniego w trakcie pandemii COVID 19. Średni czas utrzymania dostępu wyniósł 9 dni. Wartość tego dostępu w panujących wówczas trudnych warunkach oceniono wysoko.

Artykuł trzeci cyklu autorstwa Latos M, Kosson D. pod tytułem „Comparision of the efficiency of insertion midline catheters by experienced and inexperienced nurses: retrospective observational study” został opublikowany w czasopiśmie Emergency Medical Service. (2023; X,4: 224-228), które posiada 70 punktów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Celem trzeciej pracy była ocena wpływu doświadczenia we wprowadzaniu dostępów na efektywność przeprowadzania procedury. Doktorant wraz z promotorem podkreślają kluczową rolę ustrukturyzowanego, właściwie przeprowadzonego szkolenia pozwalającego osiągnąć wysoką efektywność we wczesnej fazie praktyki.

Artykuł czwarty cyklu autorstwa Latos M, Zawadka M, Kosson D. pod tytułem „Maximum safety and minimum risk: midline access gained by a nurse-led Vascular Access and Infusion Team” został opublikowany w czasopiśmie Pielęgniarstwo XXI wieku (2023;22(3):125-131), które posiada 40 punktów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz IF 0,2. Celem czwartej pracy była analiza retrospektywna kaniulacji wykonanych przez Zespół Dostępów Naczyniowych i

Infuzji pod kontrolą ultrasonograficzną z wykorzystaniem techniki Seldingera. Autorzy wykazali bardzo wysoką skuteczność tego podejścia, sięgającą 95,3% przy średnio 1,62 próby i 93% wykonania przez zespół pielęgniarstwa. Mimo tak spektakularnych wyników autorzy podkreślają konieczność ciągłej ewaluacji powikłań i rygorystycznej opieki nad dostępem oraz stałego doskonalenia protokołów obserwacji i postępowania.

Artykuł piąty cyklu autorstwa Latos M, Kosson D, Zawadka M. pod tytułem „Poland's first vascular access team 3-year analysis: insights and learnings” został opublikowany online w czasopiśmie *Journal of Vascular Access* (2024; May 6 DOI: 10.1177/11297298241251502), które posiada 70 punktów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz IF 1.9. Celem piątej pracy było przedstawienie 3-letniego doświadczenia pierwszego w Polsce zespołu dostępu naczyniowego. Doświadczenie obejmowało 727ostępów pośrednich i 293 dostępów długich u pacjentów z trudnym dostępem naczyniowym. Omówiono powikłania związane z koniecznością przedwczesnego usunięcia dostępu.

W kontekście przedstawionej dysertacji proszę doktoranta na odpowiedź na następujące pytania:

1. Jak doktorant ocenia szanse na stworzenie systemu szkoleń we wprowadzaniu dostępów „midline” przez pielęgniarki i pielęgniarzy, który będzie efektywnie i bezpiecznie funkcjonował w innych szpitalach? Jakie są ryzyka i trudności związane z powielaniem systemu wypracowanego przez doktoranta?
2. Jak w świetle piśmiennictwa i własnego doświadczenia ocenia doktorant ryzyko zakrzepicy centralnej i sepsy odcewnikowej przy dostępach pośrednich i jak mitygować te ryzyka?

Podsumowując, niewątpliwą zaletą pracy jest jej duża zwięzłość, nie pozostawiająca marginesu dla rozwlekłych opisów rozmywających temat. Łączny *Impact Factor* osiągnięcia naukowego jest istotny i wynosi 2.3, przy 240 punktach Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Artykuły oryginalne posiadają

adekwatną analizę danych oraz przejrzyste opracowanie tabelaryczne uzyskanych wyników.

Pragnę zwrócić uwagę na głębokie implikacje praktyczne prezentowanej pracy doktorskiej. Świadczy to o głębokiej wiedzy i właściwym pojmowaniu przez doktoranta roli nauki. Łączna liczba 21 publikacji jest imponująca na tym etapie rozwoju naukowego.

Praca spełnia wszystkie warunki stawiane rozprawom na stopień naukowy doktora nauk o zdrowiu. Z pełnym przekonaniem wnioskuję do Wysokiej Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie magistra Macieja Latosa do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Wnioskuję o wyróżnienie tej pracy.

Jacek Sębocki